

Kis

LART

IRODALMI FOLYÓIRAT

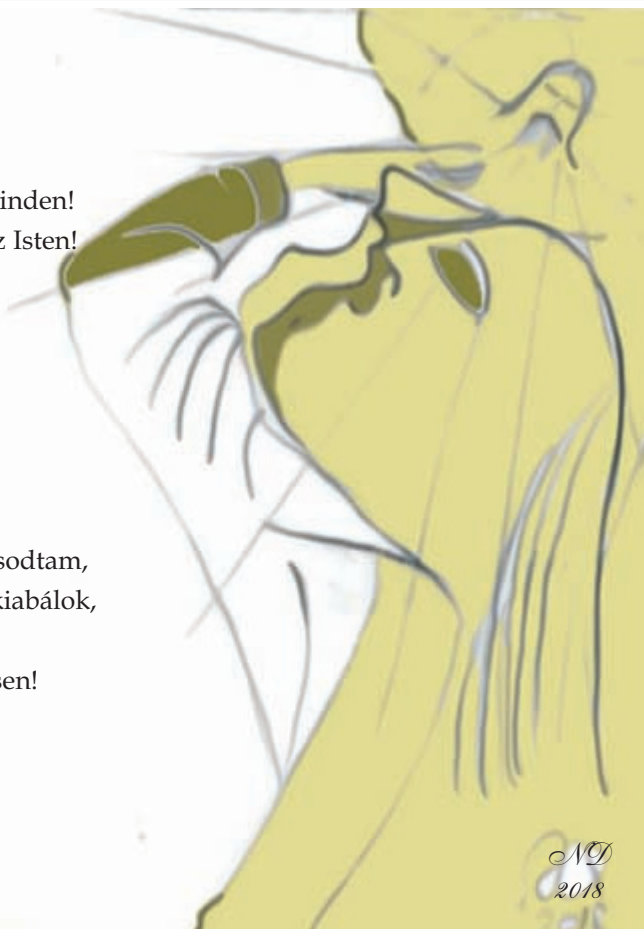


Egry Artúr

MA

Ma, olyan semmi a Minden!
Ma, kilenc százalék az Isten!
Ma, fogyó a Görbe,
S a Nap-tükörbe
keverve,
Sikít egy Arc!
Ma, újra álldogálok,
A pofám befogtam,
a szám kipállott,
Ma, újra megbizonyosodtam,
Hogy kiabálok, csak kiabálok,
S a Térnek,
még visszhangja sincsen!

(Budapest 1972)



NY
2018

2018/3 127. szám

Kis LART az INTERNETEN! www.kislant.hu

Farkas András

MA SEM LOPTAM

Ma sem loptam, öltem, oroztam,
Nem becstelenítettem meg senkit,
Nem harácsoltam, de megkívántam
Más feleségét, nyereségét, elesését,
Lenyeltem a nyálam, amit köpni szeretnék,
Szeressék a rusnya pofámat,
Beengedjenek a VIP-terembe,
Legyen terem az étteremben,
Ahol író-olvasótalálkozóknak
Folyamatosan, de legyen „Szabad szó”
Nyilvános szószék, legyen ágy, ha
Valaki álomszuszek! Legyen piros
Terem, ahol szerelem terem,
Legyen csalóknak külön hely,
Ahol feloldozzák bűneik alól!
Legyen akol az esettnek,
Külön részleg a részegeknek,
Legyen zsebmetsző tanfolyam,
Teljesen kiment a divatból, és
Én még nem zsebmetszettem,
Két nővel nem szerettem, pedig
Ha négy kéz cirógatna, felállna
A bálna, legyen delfinárium,
Antikvárium, szarvasbőgés,
Varcogás, burrogás, kurrogás,
Kurta kocsma, oda ér ki a Szamosra,
Legyen Szamos, legyen Karácsony,
Legyen minden nap kalácsom,
Legyek bátor és merész, de
Ne legyek tengerész, csak fészbuk-
Zenész, mert muzsikálok rendesen,
Képet, verset, novellát. Glosszát,
Krokít, uborkát, hazatérő golyát,
A kéményemen fészket, remélek
Sok gyereket, piskótát, szecessziót,

Lebegő levegőt, sziporkát hang nélkül,
A szél majd hegedül, meg Yehudi Menuhin,
David és Igor Ojsztrah, Gidon Kremer,
Nathan Milstein, Itzhak Perlman,
Rugero Ricci, és legyen temető,
Ahol nem csak a hamvakat őrzik,
Hanem a dokumentumokat, hogy
Mit ért az élete, a tudást egy nagy
Komputerbe leszívják az agyakból,
És lehet benne szörfölni, mint a neten.
Teremtsen az Isten olyan követ,
Amit maga sem tud megemelni,
A mindenható mégis legyen!
Ma sem loptam, szégyellem.

*

Radnai István

KÉPTELEN ÉGKÉP TAVASSZAL

míg a nap süt a felhők játéka
irigy égen marasztja tekintetem
előttem a város lejtős léha
nincs itt se klasszicista se copf elem

a képen nem pompázik a barokk
bozótban nem barnállik érett avar
székesegyház se szentek angyalok
tar táj csupasz ág árnyéka sem takar

talán a nap sem ugyanaz lehet
míg odalenn égből kék kényeken
füst és gőz még idézi a telet
előttem mit teremtet panel terem

két világháború kivérzett ember
nem munkál szépít csak bánatot termel

Radmila Markovic

KARJAJDBAN ÁLMODOK

Gyermekkoromban felnőtt szerettem volna lenni,
gubancosan száz felé ágaztak-bogaztak gondolataim,
úgy néztem a felnőttre, mint vízből a tavi rózsza,
nem láttam, a hegynek bizony van árny oldala,
nem láttam, a hegy tükörképe engem is beleértve
egészen a tó fenekében sárban fürdik, nem csak a felszínen.
Unsoltam az éveket, siettettem volna, ám azok csak
döcögtek, nyúltak, mint a rétes, amit nagymamám
szorgos keze az asztalt körbe járva lágyan lengetett.

Végre! Nagykorú lett a kicsi lány, hittel, szívvel
néztem, láttam, zöldebb a fű, mint eddig valaha,
lombosabbak a fák, leveleik rám mosolyognak,
kék ég alatt a hegyi patak gyors vize csobogva
dalolta hegedű húrján az ifjúság pacsirta dalát,
a Hold meleg lehetével, a Napsugár játékával
minden porcikámban az életem zsibongásával,
behunytt szempillám alatt a szerelem játékával
az őszi színek kavalkádjának sokszínű virágával
felém nyújtotta, vágyat szikrázó mindkét tenyérrel
a világ legdíszesebb takarója alatti szerelmet,
bájjal nélkül szállt a ne állj le, szeress, csókolj ölelj,
ki figyeli a változó világ harsonájának hangját,
behunytt szempilláid mögött a hó, a jég, a gleccser
tolakodik erővel, mert szerintük az élet így kerek,
ám a tél hidege hiába kocogott felém, védtél engem,
te mutattad meg a világnak, még mindig kék az ég,
a Holdsugár meleg lehetével, a Napsugár játékával,
a hegyi patak gyors vize csobogásával, pacsirta dalával
kéj-éjben karjaidban álmodhatok színek kavalkádjában.

URAM, HOZZÁD ÉRKEZEK

Dal szárnyán száll templomi ima,
hatan hirdetik hittel az ígéret Uram,
ők hatan, én hetediknek lélekharfán.

Szólóénekekkel nyitják az ég kapuját,
hit, remény szeretet száll a légben,
hat hívő megingathatatlan lelkében
él a tudat, hozzád kell fordulni.
Engem is elvarázsol a szólóénekes,
látom rám néz, csak nekem énekel,
égig repít, fogja és pengeti hárfám.
Majd hatan folytatják a templomi imát,
dalukkal visznek engem, a hetediket,
oda, ahol, nem törik meg az égi varázs:
erdőben, víz partján, városban, utcán;
hegyormáról mosolyog a hit, a remény
és én, a hetedik tudom, a szeretetről regél,
amerre jársz, kísérjen a hit, remény szeretet,
zengik hatan, én a hetedik velük énekelem,
ám ők a napsugár, a hit, a remény és szeretet,
én, a láthatatlan hetedik, Uram hozzád érkezek.

(Legendary Vocals dala alapján, 2018. márc. 18.)

Pihenni vágyok

Pihenni vágyok, mint télen a hóval borított fák.
Pihenni vágyok, miért susog furcsán az éjszakám?
Eszembe jut ifjúságom mosolygó szarkaláb-csokra,
álomban sűrűn regél korommal hervadásba bújva.
Zörren a kulcs, most bezárom régmúlt időm ajtaját.

*

Radnai István

KÁR VOLT?

Siettem, azt hiszem, ebéd helyett csomagot kértem. Helybéliektől érdeklődtem, a Dunántúl földrajza nem erősségem.

Még annyira sem ismertem ki magam, mint most. Járhattuk Tolnát-Baranyát! Somogyban lenne Siófok? Nem ez volt az úti célom, így mindegy volt. Eggyel több falu vagy város, ami áthalad az Almádin át északra húzó buszjárat. Talán napi egy?

Pécsre, azóta többször eljutottam, évente konferenciát rendeztek. Akkoriban már szakmai továbbképzések járták és naivságomra jellemző, azt hittem figyelemre sem méltat a hatalom. Legalábbis nem sanda figyelemmel.

Siettem, most is sietek. Írhatom szárazon – Pécsről a Balaton északi partjára igyekeztem – már 2-3 napja megkezdődött a turnusom Csopakon, végre egy vállalati nyaralás! SZOT – már csak annak, aki érti ezt a betűszót –, SZOT-beutalóhoz nem voltam elég jó káder.

Zárójelben jegyzem meg, hogy a kolléganőm, aki hamarabb ért haza, befeketített a személyzetinél.

Azt hittem a politika kihátrált a szakmaiság elől, mint a hordalék a dagály elől. Verte a szél az északi partot. Kövekről patant vissza minden hullám. Permet lebegett a levegőben. Talán akkor kezdték a strandokat feltölteni, hogy ne mélyüljön hirtelen a víz a nem-úszók előtt.

Mondhatnám szárazon, Pécsről Csopakra kell még ma eljutnom, a vállalati üdülőbe. Akkor még nem tudtam, hogy visszavonták a kinevezésemet. Az ejtő-

ernyős, új dolgozót nem merték még kinevezni. Patthelyzet.

De hová is kalandoztam el, amikor még előttem volt két hét az áhított Balaton mellett. A vonatok, persze a vonatok nem szeretik a buszt, találkozni ritkán szoktak. Nem a kereszteződésre gondolok, az állomáson percet se várna a pesti gyors, valamiért fontosabb elérni Füredet, mint nekem Csopakot. De meg sem áll, elnéztem volna a menetrendet? És a kort, amelyben éltem? Egyetlen gondom az volt, lesz-e vacsorám? Szívesen lettem volna kutya. Az ölebeknek hagynak valami finom falatot. Én a szalámit rég kiettem a száraz zsemléből. Konferencián szalámi dukált.

Már megint Ádám-Évánál kezded a mesélést! – mondaná, de nem mondhatja anyám, se nagyanyám, akiktől a második anyanyelvemet örököltem. A nyelvtudásom szerezte nekem később a munkahelyemet. Sosem tudod, mi válhat a hasznodra. Ahány nyelv, annyi ember. Akkor legalábbis ezt mondták nekem, és azt is, hogy amit tudsz, nem vehetik el tőled.

Vajon igaz ez? Amikor egy-egy szó magyarul sem jut eszembe? Amikor elfelejtem a neveket, csak az arcokat ismerem fel, valahol már láttam ezt az arcot. A kor mindent elvehet, szép lassan is!

Anyám már akkor is sokszor vett be orvosi széntablettát. Gyerekésszel, gyerek-szájjal azt kérdeztem tőle: „Anyu, nekem néger anyanyelvem van?” Ezen jót nevettünk! Nekem a néger, néger volt, fekete ember, ahogy egy másik éppen szeplős és szőke. Neveltetés kérdése. De ez egy másik történet. Ünnepeken kijárok a Farkasréti temetőbe.

Átszeltük a Dunántúlt. Olyan útvonalon, amelyen azóta sem jártam. Kibámultam az ablakon, nem szoktam útközben elaludni. Meg aztán figyeltem is, hol kell majd leszállnom. Mögöttem, nem betűzték: sorolták a táblák is olvasható helységneveket. Középkorú vagy annál idősebb házaspár, jellegzetes dialektussal. Megismerem akár magyarul, akár a német anyanyelvükön szólalnak meg. Kérdeztek tőlem valamit magyarul, talán azt, merre járunk? – a motorzúgástól nem értettem pontosan. Annak, ki konferenciákra jár és mellékvonalakon akar a Csopakra eljutni, nem Budapestről, nem árt, ha van térképe és menetrendje. Van nálam térkép! – válasszoltam a megismételt kérdésre németül. Anyai ágon észak-németek voltak a felmenőim közt. Nagyanyámat egy magyar agglegény vette feleségül. Budán laktunk, nem falun. A környéken számos sváb falu volt, behozták a tejet, tejfölt és a tojást a piacra. Ismertem azt a dialektust, amit utastársaim egymás közt beszéltek.

A nagyanyám nem akart az oroszok, vagyis a szovjet hadsereg elől a Birodalomba menekülni. Azt sem értettem, miért sírt, amikor a német hadsereg bevonult, szép nagy tankokon és félig láncaltapas, félig gumikerekű járműveken. Hogy is érthettem, hogy a németek, nem mind csak németek. Hogy nagyanyám már Magyarországot tekinti a hazájának. Nekem Magyarország természetes valami volt. A Hitler-viceket hallottam és el is meséltem két német tisztnek. A térdüket csapkodták, nevettek! Nem fekete egyenruhások voltak szerencsére. Szerencsére a nyelvtudásom nem sodort nagyobb veszélybe.

Nagyanyám megfogta a kezemet és

elrohant velem, hátra sem mert nézni.

Utastársaim is megéreztek, hogy nem iskolában tanultam a nyelvet, de irodalmi németet beszéltek, ha hozzám szóltak. Váratlan őszinteségük meglepett.

Nemsokára a falu vagy kisváros főutcáján fogunk átrobogni. Nem, nem szállnak le, ez gyorsjárat. És nem is mernek, csak utoljára látni szeretnék a házat!

A szülői házat, gyerekkoruk színterét – magyarázták. Most, hogy kifelé haladok, nem autóbuszon, de az évek grádicsán lefelé és kifelé, megértem.

Itt! Itt! – szóltak. Nézzek csak ki, a jobb oldali ablakon! Kisebb és módosabb házak, köztük néhány emeletes. Neveket soroltak, mormoltak. Valami juhnyáj haladt előttünk, lassított a busz. Ormótlan, szocreál épület, amely előtt végleg elakadtunk.

A sofőr dudált, a birkák szétterültek az úton, nem volt sehol olyan folyosó köztük, amin egy busz átfér. Száz méteres út, tíz perc.

A birkák, mint mindenki, akit terelnek, egyszerre fordultak jobbra. Valaha vasútállomás épülete lehetett az a MÁV-stílusú épület a bal oldalon. Onnan indultak egykor azok a vagonok! Ma már raktár vagy lakóház lehet.

A szülőház helyén terpeszkedett a panel! A menetirány szerinti jobb oldalon. Felálltam, meggémberedtek tagjaim. Így a szemükbe nézhettem. Az asszony idősebbnek látszott, ahogy komótosan levette a szemüvegét. Elkomorodott, talán engem sem lát. Érzi, hogy zsebkendőre van szüksége, erre koncentrált. Nem rázta a sírás, csak csendesen, befelé nyelte a könnyeket.

A férfi pár percre behunyta a szemét. Vele együtt láttam magam előtt a szülőházat, a nagykaput, amelyen az épület szénapadlása alatt behajtott a szekér.

Kár volt! – szólalt meg kisvártatva dialektusban az asszony. Kár volt – szólalt meg Hochdeutsch kiejtéssel a férje.

Többet Siófokig meg sem szólaltak.

Hogyan jutottam autóstoppal Csopakra? – kérdeznék.

Kár volt, vagy mégsem? – Nézelődhettem volna egy kicsit. Felidézhettem volna unokatestvérem szülőházát, fel is kereshettem volna. Pár lépésnyire áll az országúttól. Ha egy percre lehunyom a szemem, láthattam volna kilencvenöt éves nagyanyját a szőlőben. A temetőbe, a sírjához, nem jutottam volna el. Majd legközelebb. Unokatestvéretem Fehérváron temették el, meg kellene keresni a sírját. De mindig sietek, mint akkor.

Egy család kocsija fékezett mellettem, felvettek. A gyerek másfél-két éves lehetett. A férfi enyhén kopaszodott. Nem volt éppen bőbeszédű. Magyarul üdvözölt, magyarul válaszoltam. Nem éreztem ki a beszédükből a jól ismert akcentust. A szőke asszony az ölében tartotta a kislányt, aki elaludt. Békésen szuszogott. Kiszárláskor vettem észre, a kocsinak stuttgarti rendszáma van.

A gyorsvonat nem áll meg. Másfél óra múlva jött volna a személyvonat, döcögöttünk volna Csopakig.

Alig ettem valamit, pedig nem késtem le a vacsorát.

Németh Erzsébet

M á j u s i d a l

Micsoda színek,
érmek, álmok
feszülnek
szívem falának,
micsoda forró,
megtartó erők
ébrednek szemedben,
melyekről úgy érzem:
reám találnak.
Micsoda érintés,
ősi varázslat
ujjaid hegyén
a mámor!
Milyen rabságba
készülsz falazni,
és mennyi időre,
csillagcsókokkal szádon?

P i h e n t e k m é g ?

Boldog pillanatok vándormadarai,
ma messzire szálltok...
Vagy pihentek még szívemen
e sárguló levelű barackfaágon?

L á n g r a k a p

Ahogy lángra kap
sorra a pillanat,
egyetlen máglya lesz a lét.
Ha akarod, ha nem:
átveszi lábad,
és járja fénye ütemét.

Ványai Fehér József

Szétesik, összeáll

Tar ágakkal kapaszkodnak
A fák ég felé, föld fölé.
Árnyék, miben állandóság
Soha nincs, kúszik az élet

Bozótból titokba, bentről
Kifelé torz alattomban.
Szétesik, aztán összeáll
Halál és sivár gyurma-lét.

Ki gondolta, hogy itt vagyunk,
Saját mesében hívatlan?
Felhótakarta holdvilág
Búvik a mindenség mögül.

Én, Józsué

És én adtam neked földet,
Miben te nem munkálkodtál.
Szőlőtőkét és gyümölcsfát,
Amelyről vidáman ettél.

Megmarad soha örökké
A hiány, tör és tüske lesz
Benned az elégedettség.
Így hát mégis elhagysz engem.

Saját poklod elérheted,
Gyönyör és kín vezet oda.
Pedig adtam neked földet,
Miben te nem munkálkodtál.

Újholdra ködöt

Holdba zárt tekintettel élsz,
Sötétből mint üstből merítsz,
Kemény múltzárványban álmod,
A gyöngé és a jó halál.

Újholdra ködöt varázsol,
Éj szeme feketén pereg,
Inog minden fundamentum,
Lényeg a kárpit, rossz a test.

Már nem vagy a történetben,
Felhők torz csikóhalai
Szülnek meg, oldalzsebükben
Élet és halál titkai.

*

Zajác Edina

Maréknyi szerelem

Míntha az első szerelem lennél,
ahogy ujjaink egymáshoz érnek,
s homlokod is úgy fekszik fejemnél,
utat ne adjon semmilyen télnél.

Vasárnap csillog féltő szemedben,
akár feszített, fénylő harangok,
nincs szó, mely ölne, vagy megsebezzen,
múlhatatlan vagy, izzó zsarátnok.

Veled maréknyi pusztán a világ,
mégis kinyitod csukott tenyerem,
hogy lássam, csak ott léteznek csodák,
ahol táru, s bezár a végtelen.

Halász Imre

Élni egy fával együtt

Jakabné Margittának és Sanyinak

Élni egy fával együtt –
már házunkra nőtt.
Ültette egy bognár, még
háború előtt.

Gömbakácnak hozta, de
a nyári vihar
kitépte friss oltását
vad karjaival.

„Frizurás” fának indult –
ma tanyasi lány,
s kibomlik a szélben
menyasszony-anyám.

ki aztán itt feküdt a
deszkák közt: hanyatt,
38 évesen, tört
ágai alatt.

S itt álmodtam árván
fürtjei között,
hogy, mint fiókái, majd
én is röpködök!

Ezeregy méhecskéje
vad fullánkjait
éreztek zsibongani,
ha *Túros Marit*,

ha *Widner Magdit* súgták
titkon a szelek;
(Kettőjükben hatan vol-
tunk szerelmesek.

„Ha te veszed el majd...” – és
fújtuk a mesét:
ki-ki hogy csókolja, s
veri kedvesét.)

Kamaszkor! hol csúnyát is
kimondani jó!
S mintha tenger vinne,
szállt a zöld hajó,

vitorlavásznunk már
verte az eget!
és nem ért föl hozzánk
intő, nyakleves.

Ha télen fel is bődült,
nyári délután
babusgatott, mintha még
ölelne az anyám.

Úgy tudott szeretgetni,
örülni e fa,
mint tüskéit kioldó
szelíd sünkutya.

Csak hagyta simogatni
bütykös ágait.
Kilopott ágyunkból,
de este hazavitt.

Éltünk egy fához növe –
Alagsor. Tető.
Lombja: szabadság, töve:
macskatemető.

És mert sítből nőtt ki: a
földje is mese,
az elsüllyedt szegénység
húzta lefele.

Vagy elsüllyedt gazdaság?
– mit tudhat e fa?
Gyökereiben sorsunk
torz iszonyata?

Hát felnézek rá ma is,
mikor az ideg
már neki is tíz bütykös
ujjában bizsereg,

semmit markol éhes kis
madaraival.
S látom: nem én mászok –
Ez már a fiam!

Az elődöm? Utódom?
Bankunk is lehet,
hisz új anyáim fogták
a fejszenyelet,

mert nem terem meg rajta
alma, se dió:
az akác, az a g á c a
kivágnivaló,

eladható pénzért, már
volt is rá vevő.
Itt kivágható minden,
szétszerelhető.

De itt él velünk együtt –
Húsából lopok:
Gyökeret talpunkra,
fölnék csillagot,

bátorságot s hitet –
Testvérem e fa;
áll a ház végében,
mint a katona.

Frontokat, szénhiányt,
önkormányzatok
gőgjét is túlélte, mert
maga volt a front.

Élni egy fával együtt –
Álmom lett e fa:
zöld „szabad”-ja s vérző
ó-szláv aranya.

Ám kincs mélyén is
ott sír a magány.
Tépett Térképből tépett
vérző folt-hazám!

Így, 57 évesen
réz-leveleit
azért számolgom, ha
új ősz közelít,

hogy szememre is majd
ha „kopejka” kerül,
közülük válassza ki
Csörim egyedül.

De addig vele élek
egyidős velem.
E május döbbsített rá:
ez már szerelem.

1995

Balaton László

Önkiszolgáló

Két főtt tojással és tört krumplival szeretem a spenótot. Kenyeret nem eszem mellé. Tudom, hogy ez szentségtörés, mert a magyar ember a spenóthoz bizony megeszik vagy három karéj kenyeret, de akkor sem, én nem. Desszertet viszont igen. Lehetőleg piskótatekerccset, lekvárosat vagy csokisat, esetleg buktát, igen buktát, buktával zárni az igazi. Menzafilozófia.

Aznap délután is a sötétzöld masszát lapátoltam az üres önkiszolgáló-étteremben, és a karcos alumíniumkanál szokásos fémízét is éreztem, a zavaros ivóvíz ugyanúgy poshadt az üvegcancsóban, szóval minden ugyanúgy történt azon a szerdán is, na, végre kinyögöm, akkor látam meg először az ablak előtt elsétálni.

Milyen érdekes – fene az ízlésembe –, hogy a rántott bordához viszont mindig eszem kenyeret, sült krumplit, tartármártást és kenyeret. Kólát iszom hozzá, pepszit. Azon a másik napon – nem szerdán, mert akkor ugye a spenót a soros, hanem csütörtökön – is a fekete kátrányszörpöt ittam, amikor másodszor villant fel előttem. Csak egy másodpercre. Csak az alak sejtelve, csak az ívek, a légysága, csak derengés. Talán nem káprázat, nem múltó eszmény. Talán örök.

A pénteket már izgatottan vártam. Ebben nyilván a csirkepaprikás is közrejátszott, a tojásfehér, lágy nokedlival, sok tejföllel és jó fokhagymás uborkasalátával. Bevallom, hogy a látomást vártam igazán, remélve a valóságát, a húsvér, igazi életet.

A tűnő, éteri szépség aznap végre megdermedt, korpuszt öltött. Lehajolt, elejtette öngyújtóját, lehetetlenül fehér, mennyfehér, vékony karját néztem, kecses csuklóját, finom bőrét már éreztem az ujjaim végén, ahogy majd egyszer cirógatom, egy hosszú őzizom feszült meg, ahogy karcú kezébe szorította a csillogó, női ezüstgyújtót. A mozdulatsor arisztokratikus eleganciája velem maradt egész nap, mert megint elrebbent a való, a test, csak a kép villogott, halványodott.

A hétvége az álomé. Éber álomé. Keresem, kutatom a fekete-fehér fotóalbum elrepedt, felpenderedett szélű, sárguló fényképei között. Agyam némafilmet vetít a memóriavásonra, három kocka pereg végtelenítve. A középpont lassan barnulni kezd, vibráló lángcsóva lobban, fokozatosan terjed a tűz. Végül megint semmi. Sejtés csak, puha emlék.

Hétfőn már kora délelőtt az ablak mellett ülök. Elöttem etűdnarancs, cézárkonyak talpas felespohárban, hideg preszszókává, a kockacukor képtelen felolvadni, süppedő szigetként magasodik ki a barna koffeintengerből. A sárgaborsó-főzelék szaga lassan tölti be a tágas menzatermet. Nyári gyerektáborok rosszízű ebédemlékei tudnak torkomba. Műanyag hullámtetős barakk az erdő közepén. Pokoli hangzavar, kamaszvihogás, az idősebbek tompa késsel böködik az alsós áldozatot. Az nem sír, ha könnyet ejt, további kínok várják. Száját összeszorítva dacos bosszút forral. Jövőre már ő kegyetlenkedik.

Nem is látom, de érzem. Újra itt van. Porcelánbokáját, lágy ívű alabástromvállját, jégsuma apró térdkalácsát cso-

dálom. Egy pillanatra lehunyom a szemem, ilyen szépet csak áhítattal, a sötét nyugalomban szabad csak élvezni, lehet csak elviselni. Mosolyogva engedem újra a fények áramlását. A járda már üres.

Aranypatkó körvonala rajzolódik karmazsinpiros paprikatóban. Kedden a kedvencemet szállkázom, pontyhalászlé gőzölög a fehér asztallapon. A szalonnapörccsírjától tocsog a túrós csusza, túró csak mutatóban a tésztagombolyag között.

Árnyékkáprázat a szürke betonon. Angyalalak növekszik, nyúlik hosszan. Felismerem a fekete, hegedúkarcsú grafitrajzot. Nem keresem most a testet, elég a halkuló körvonal. Megint szerda. Nem vagyok éhes. Reggeltől az önkiszolgáló előtt toporgok, fel s alá sétálok türelmetlenül, egy hét nem hét nap, hét év, hetvenszer hét, sorra szívom a cigarettát, ujjamba ég a parázs, sült húsom szaga riaszt fel.

Déli harang szól, a templomtornyot hunyorgom, megvakít a nap, lassan tisztul a látásom, csillageső, fénypálcikák, kristályvilág végre. Pontosan érkezik, csak őt látom, csak az arcot, tündérmosolyt, boldog vagyok.

Nem látom a férfit, mögöttem áll, a sarkon vár, minden nap vár, őt várja.

Viszolygás

„Áldott Magánosság, jövel!”

Tizenhét napja nem hagytam el a házat. Pontatlanul fogalmaztam. Az udvarra hajnalban mindig kimentem, de a legkisebb

zaj is feldühített, és nyomban visszahúzódtam a csendes falak közé. Tehát: tizenhét napja nem találkoztam senkivel. Ez sem pontos. Négy nappal ezelőtt kint álltam a teraszon, dideregve összehúztam magamon a köntöst, mélyet szívtam a cigarettámból, aztán percekig fulladoztam. A tudóm olyan lehet, mint a felégetett tarló. Néhány érintetlen sziget, a többi füstölő fekete pusztaság. Úgy érzem, mintha a hörgőimet apró ördögök tüzes vassal szurkálnák. Minden lélegzetvételt vonatfűttszerű sípolással jár. Aztán ez meg is szűnik két szál cigi és egy kiadós köhögőroham után.

Az egyik ilyen pirkadat előtti hangos küszködésem egy árnyat vonzott a kerítéshez. Inkább csak sejtettem, mint láttam, hogy ott áll valaki. Nem mozdultam, csak nehéz szuszogásom hallatszott. A távolodó léptek kopogása megnyugtatót.

Tehát: tizenhét napja nem beszéltem senkivel. Ez sem igaz.

Tegnapelőtt riadtan ébredtem mély délutáni álmomból. Elfelejtettem, hogy a régi vezetékes telefon még mindig türelmesen várta a kéretlen hívásokat. Évek óta nem keresett rajta senki, most mégis megcsörrent. Elszoktam már idegesítő berregésétől, éles fájdalom hasogatta a dobhártyámat. A haragtól remegő kézzel kaptam fel a kagylót:

- Tessék! Ki az?! - üvöltöttem.
- Elnézé...

Teljes erőből a falhoz vágtam a készüléket. Apró műanyag darabjai szét-szóródtak az előszoba kórházzöld linóleumpadlóján.

Tehát: tizenhét napja ezelőtt szám-

űztem magam a társadalomból. Így már korrekt.

Az ok egyszerű: emberundor, emberiszony. A megoldás is egyszerű: végleges kivonulás.

Tökéletesen felkészültem az egyszemélyes exodusra. A kamrát alaposan feltöltöttem: 10 kg kávé, 85 karton a legerősebb, talpas bagóból, 300 zacskó levespor (gombakrém, gulyás, tyúkhús, hagyma, rántott, bab, gyümölcs), 300 konzerv (pacal, szalontüdő, székelykáposzta, sólet, tökfőzelék, halászlé, vagdalt, májkrém, szardínia), 30 vödör ruszli, 50 doboz kétszersült. Alkoholt nem halmoztam fel. Félő, ha innék pár pohárral, meggondolatlanul cselekednék. Visszatérnék az emberek közé.

Készleteim úgy 9-12 hónapra elegendőek. Ennyit jósolt ugyanis az orvos. Ha letenném a cigarettát, akár másfél évig is élhetnék még. Nem akarok.

Nem a rák űzött a magányba. A betegséget könnyen viselem. Testem szenvedése, leépülése hidegen hagy. Az összeomlás a lelkemben zajlott. Lassan, fokozatosan, biztosan. Nem küzdöttem ellene. Tudatos hanyatlás. Létezésdekadencia. Szerencsére az elmém tiszta maradt, remélem, szavaim is érthetőek.

Tíz éve kezdődött. Először meggyűlöltem a tömeget. Ha többen vettek körül, a lábam remegett, a gyomrom émelygett, forgott velem a világ. Egy barátom temetésén tört rám az első roham. Szédülten, botladozva menekültem a sírok között. Többé nem jártam közösségbe. Színház, koncert, focimeccs szóba sem jöhetett.

Otthon dolgoztam. Havonta egy-két írás honoráriumra kényelmes megélhetést

biztosított. Csak néha hagytam el a házat. Egy rövid séta a bankig, gyors bevásárlás, és rohantam haza. Rokonaim már nem éltek, a barátokat elhanyagoltam. Egyszer-egyszer még felkerestek, de hamar feladták. Nem is bántódtam miatt. A kényszeres elidegenedés hetek alatt lezajlott bennem.

Csak írtam, és olvastam, dohányoztam, literszám ittam a kávé, írtam, olvastam, köhögtem, dohányoztam, köhögtem, dohányoztam, köhögtem, már nehezen írtam, még olvastam, köhögtem, dohányoztam, köhögtem, köhögtem, köhögtem. A diagnózis gyors volt és kíméletlen. Gyógyíthatatlan. Inoperábilis. Az. Gyógyíthatatlan, inoperábilis viszolygás.

Már háromszáztizenhét napja éltem áldott magányomban. Csak olvastam, ritkán írtam, köhögtem, dohányoztam, köhögtem, olvastam, dohányoztam, köhögtem, köhögtem. Egy rég elfeledett X. századi szerzetesköltő sötét hangulatú himnuszát fordítottam éppen, amikor megéreztem a fulladás torokszorító halálfélelmét. Levegő után kapkodtam, az ujjaim kifehéredtek, ahogy görcsösen szorítottam a szék karfáját. Aztán hirtelen felszakadt a fojtogató érzés, a tudóm megkönnyebbült. A szám sarkából tűzpiros vér csorgott a nyitott könyv angyalfehér lapjaira.

*

Ötvös László

Különös jelek

Ötven éve ment el Ady Endre,
költővezér, tűz-szekér száll vele,

száguld a légfogat azóta is,
utasnak szálltam arra magam is.

Megkerültük az öreg Földünket,
láttam szép emlékeztetőket:

Apám – amint néztük – őszi reggel
harmatba szórt magot kezével.

Anyám pedig lámpás-fehér estén
zsoltáros cipót adott fiának épp.

Varázslóm tavaszi tekintete
elkapott, hisz' találkoztam vele.

Láttuk, Tolsztoj könnyes igés szava
a muzsik kenyeret szaporítja.

Gandi széjjelszórt hamva szikrázott,
rög a rögre testvérként ráhajlott.

Leköptek egy tanítványt, haldoklót,
ki szavakat mormolt – megbocsátót.

Míg repültünk, a különös jelek
fényleni kezdtek, s azóta is égnek.

Én a kocsiból repülve kiszálltam,
magamat erszény s bot nélkül találtam,

azóta járatlan ösvényen ballagok,
izzó szálak tartanak össze –
a csontok.

Debrecen, 1969. március 15.

Fohász Bibliaolvasás előtt

Hálát adok Istenem,
hogy megteremtetted
a világot, a földet
és a Kárpát-medencét
hatalmas Igéddel...

Hálát adok Atyám,
hogy megformáltad
képedre az embereket,
és kihívtad népedet
az ószövetségi és
újszövetségi időben,
sőt – Te formáltál
újszövetségi népet
magyarok körében...

Szolgákat rendeltél,
akik lejegyezték, őrizték,
fordították és kiadták,
magyarázták, gondozták
és olvasták Igédet,
terjesztették, szerették
mély kijelentésedet...

Lelkeddel árasztottad
megtartó erődet
sokónk által mindenekre...
Hálát adok Uram a
reménységért, hogy
ma is számíthatunk
hittel mindezekre...
ámen.

Széphalom, 2010. május 29.

Kun Tibor

Szatén-szerelem

Megáll bennünk
Most a percmutató
És nem fordul tovább
Az óramutató

Bárány bőrbe
Öltözve érkeztünk
A völgybe
A farkasok közé

Mi hátat merünk
Fordítani nekik
Pedig tudjuk, az
Irgalom itt most
Nem csak a miénk

De ha a végén
Minket nevetve
Széttépnek, mi
Akkor is avar
Alá rejtjük
Szatén-szerelmünket

Szétesnek verseim

Megrémiszt újra
Az a rideg gondolat
Hogy a legszebb
Versem Neked
Már régen megírtam
És az időmet
Én mindig
Csak szétszórtam

Mégis írni próbálok
Mert így talán még
Én is ebben a korban
Élhetek, hiába is
Látom, ahogy
A verseim apró
Betűkre Benned
Szétesnek

Hajnali órán

Konokul kong
Az óra, s nekünk
Csak borút hozhat
A holnap

Mint remete
Szorítom bábotat
Holtomig

Mi irgalmat
Akarunk, nem
Pedig álmunkból
Zuhanni

Magam ellen

Elmerülve a mámorban
Lassan a könnyek már
Elmúlnak szemeimből
Néha még felidézlek
Irgalmat remélve
Untalan küzdelmemben
Magammal, magam ellen

Barcs János

Levett kalappal

Dalolnak a fák, hűs szél füttyöl;
zsombékok közt tücsök hegedül.
Apám lassan ballag az estben,
faggatja a szelet csöndesen.
A vállán kapa csüng: A nagy ég
szemében pihen a mindenség.
Anyám féltve baktat elébe...
kapaszkodnak a csillagfénybe.
A szélső háznál Apám megáll,
a temetőből csönd kiabál...
Rágyújt. Indul levett kalappal.
– Megint megbirkóztunk egy nappal.
Néma sírok közt piheg a csend;
nekik már béke van odalent,
– mondja Anyám. Sőhajt. – Maholnap
fölöttünk is szálfák dalolnak.

Barcs, 1998. június 1.

Fekete barázdák

Apáimnak, bátyáimnak, nővéreimnek

Nézd, – a halottak néma serege
kegyetlenül sózza a fekete barázdákat,
és őseim vadvirág-szemelángja –
perbe szállt a sápadt napragyogással.
És ők, a sovány barázdába szédült,
halálig girhes paraszt-rokonaim: –
S Ti, gödrökbe lőtt okos koponyák:
Ti préseltétek tele szívemet világgal.
Földbe menetelő,

hajlongó-hátú rokonaim
sikoltását hallom a barázdák alól;
de rajtatok már, – szürke csontváz őseim
hiába akarok: – nem tudok segíteni.
És a föltámadás sem segít...?!

Tornyok holdfényben

Holdéjszaka.
Kietlen holt sivatag;
porral festett sziklaerdő,
régóta szikkadó kráter,
üres álmú hajnali gond.
Sorsommal befelé kérdezve élek;
hamuhegyek árva madarai
keringnek fölöttem,
fényeink messzire szállnak –
hangot sem hallat a vak rigó...
Dördül az ég;
elillan a szél,
pillanat-sóhajrásban
árnyak fulladoznak...
Jeges rámpán alszik a fény.
Nagy éjszakában virraszt a szem: –
S Tőlem szülöttek sírnak.
Ritkán láthatom vígságukat.
A lépcsőket bámulom;
együgyű játék a sors,
iszapos harmatban csurog az éj.
Köztetek élek:
láncszem lettem, – erős,
idegenkedik körülöm a kert: –
S a tornyok holdfényben úsznak!

Budapest 1980

*

Németh Dezső

Árkon-bokron át a Tóti-hegy oldalán

Megszámóni se tudnám, mennyi utam vót itt a süvegtető alatt. – Az év minden idején: bimbófadakáskor, kalászmagzásnál, dióverésnél, jégvirágzásnál jártam-keltem a titkos hegyi utakat. Éreztem a hegy hideg hátát borzongani, éreztem bazaltnapos-szívét, éreztem felékszerzett hulló bánatát, és az éltető lüktetés szülő virágzását.

Éreztem kis rengéseit a hasított bazaltszikláknak, amikor a törpecserjék lelke megmozdult, és az ugránczó szél kitörte belőlük a lapító jeget.

Fut a víz lefelé az Árokmederben. Az utat is előnti kacsázó hullámozása és csörögve lezúdul a duzzogó Sédbe. A Méhész-árok vízpartján somcserjék susztorognak, zizegnek elsápadt sások, és a rezgőfüvek száraz szárain kergetőst játszik a szél. Játéka után befut az akácós erdőbe, összeölelkezik a hóvirágossal és együtt lengedeznek. Vízcsoppos vadrózsaindák kúsznak a korhadó fatuskókhoz, ahol lepkebábok hallgatónak már a korhadó kéreg alatt. A Déllő-kút roskadozó kávján szarka csörren, aztán fölkap egy venyigeszálat és a Középső-aszó nyárfájára száll.

Amikor április utóján leveles lesz a fák és a bokrok minden faja, a zöldvilág szépei virágot bontanak a lankákon. A Disznó-aszó nyiladékan hársillat száll, lógnak a nyírbarkák és a juhar propelleres virágai zsiszegnek a levelek hónaljai alatt.

Lekódorgok a Viricsek-kúthoz, innen már látni a Tóti-erdőt meg az Aligvárimajor fölötti legelőt. Az már Salföld

határa, az Aligvárimajor Salföldhöz tartozik.

A Viricsek-kúttól nem messze van a Szénégető, de nyoma sincsen a füstölgő ölfák kúpjainak; a szénégető kunyhót is elvarázsolta az idő. (A szénégetés lényege az volt, hogy a kúpalakúra összerakott ölfákat földdel, porral lefedték és meggyújtották, a lefojtott tűz alatt szenesedtek el a rönkök. A szénégető, amikor az erdei tisztáson szénégetéshez kezdett, előtte kunyhót épített. A kunyhót vastag faágakból sátorformára alakította ki, és gyeptéglákkal fedte be, az alvóhely vastagon beszórt szalma volt. Nyáron a kunyhó előtt sütöttek-főztek, de télen a szűk bejáratot rőzse kévékkel takarták el és bent kövekkel kirakott gödörben tüzeltek és főztek, a füstöt a kunyhó tetején vágott kis nyíláson vezették ki.)

A múlt nem olyan beszédes ember, mint a jelen. Ha szól, akkor is halkán, megfontoltan beszél. A kevésszavú múltat csak a történetírók teszik fecsegővé, nagyotmondóvá, így az elferdített igazság, hazugsággá, közhellyé válik az új keletű hordószónokok száján.

No, de e nagy füstölgő „szénégetés” után, tovább „menek” a Kutas-vágó felé, (a „vágó” megművelt szőlőszakasz), az itteni kút is csak vót, így a vándor csak a kulacsából húzhat egyet... Azután a Csicsókás és a „Kastéj-vágó” szőlődombjain keresztül jutottam Rizapusztára. (A Csicsókás dombra régebben sok csicsókát vetettek, takarmánynak természetették, a gyökérgumója ehető.) Csicsóka, a szegények krumplija. Tótrépa, Csókapityók, Fődi-alma nevek is a csicsóka népi elnevezései.

Hasznos növény, olyan igénytelen,

hogy még trágyázni, permetezni sem kell. „Nő, mint a csicsóka!”

Bence-hídtól a Pusztatoronyig

A Víznyelő vagy Vízfogó és a Káptalanvíz a Bence-hídnál találkozik a Tekeres patak-
kal. A műút déli oldalán, a Kékkút felőli területen található a Dobrovics rét, itt volt a „Kenderáztató”, most rét. Régebben valószínűleg a kenderföldek kéveit szállították ide áztatni. A Toronyi út, a Toronydűlőbe vezet, amely dombság, ahol szőlők és szántók is vannak. Ha a Toronyi úton megyünk, a Szappanos-majort vehetjük észre, a szappangyáros tulajdonosról nevezték el; a major mellett van a Frankföld, lapályos, sík terület, szántóföld, aztán a Kékkúti-föld következik, amely már Kékkúttal határos szántó. A Toronydűlő után érünk a Pusztatorony romjaihoz, ezen a területen lehetett a régi község, a tatárok pusztították el.

Egyszer gyerekként kíváncsi voltam a Pusztatoronyra, és egy kora tavaszi délután elhatároztam, hogy megnézem ezt a vidéket. Annál is inkább, mert a tavasz nem késlekedett, hamar megapasztotta a tél tarisznyáját, kirámolta belőle a havat, aztán a pocsolyák jégtükréit is kicsipkázta a napsugár. A márciusarcú völgyhajlatokban hóvirágok és ibolyák szépelegtek, és a pihésedő barkaselymeken megjelentek az álmos méhek. Egy csenevész mandulafa és egy törpe barackfa mutogatta bimbóit a kikeletnek, és a rom körül a füves zombók is nyújtózkodtak már az ég felé. A Pusztatorony körül párálltak a földek, és opálos képzeletemben előjöttek a tatárok. Hatalmas kerekű biciklikén ültek, felém

kerekkeztek. Éles kardokkal rontottak rá arra a néhány, száraz napraforgó emberre, akiket tavalyról felejtettek itt a szárványgók.

Földbe gyökerezett a „biciklim” és a lábam, mozdulni sem mertem. Egy nyamvadt cserbokor mögé bújtam és onnan lestem a harcot. Aztán nem messze tőlem kukorica kévék kúpját vettem észre, amelyek mellett néhány üszkös kukoricacső hevert. Odalopakodtam, megmarkoltam a kukoricagránátokat és tiszta erőből a tatárokra hajítottam.

– Hogy az anyád ne sirasson, mi az ördögöt dobálsz, te gyerek? Kiáltott az egyik biciklis. No, gyorsan észbe kaptam, és akkor látom, hogy nem tatárok ezek, hanem három vadász, akik rókahajtáson voltak a Cseri dombon, de egy fia rókabőr sem volt náluk.

– Tatárnak néztem magukat – mondtam.

– Tatárnak? Hallod, komám? Tatárok vagyunk, erre inni kell – előhúzott a biciklikormányán lévő nagy cekkerből egy üveget és jól meghúzta. Aztán tovább adta a többieknek.

– No, öcsi, te meg eztán jobban nyisd ki a szemedet, mert istenuccse erre tatárok mostanában nem igen járnak. Aztán felugráltak a biciklikre és imbolyogva elkekeztek a műút felé.

Igazuk volt, de én magamban csak tatárnak tartottam őket, akármit is mondtak.

Ekkor gondoltam, hogy ezek a vadászok inkább a Löke pincében voltak vadászaton.

(Az írások a Tóti legendárium című könyvben jelentek meg 2015-ben.)

Lelkes Miklós

Hazámról, pátosz nélkül

Néha helyén van légbe lendült pátosz,
de undorít érdek-szónoklatok
hízelgése nemzetnek és hazának
(mögöttük gyakran ott van, aki lop).
Hazám? Hasonló sok-sok más hazához,
s megannyi ország nála gazdagabb, –
s arról: melyik, mint szerzett gazdagságot,
ne szóljanak csupán igaz szavak!
Úzótt úzóként jelent meg Keletről
e tájon népe, a lovas sereg,
(s mint annyi nép, elteltén önmagától,
ma is csak hiszi, hogy megérkezett!).
Múltja mögötte. Ott is, Ázsiában:
megtaláltan is elveszett jelek
sora... Jelekhez akkori jelen kell,
mely nélkül sokszor értelmetlenek.
„Szent Korona”? Minden népnél neveltség
(s tragédia gyakran). Mi is a „szent”,
s ki is? Istvántól a kegyetlen jószág
(tán először?) magyar vért követelt.
Megkapta. Német páncélos lovagság
segített, s jöttek ájtatos papok.
Ájtatosságból született az álszent,
s rút lett a szép, később, – tagadhatod?
A korona körül hány véres cirkusz
támadt? (Máskor is ilyen volt e kor, –
s ha a jelen cirkuszban körülnézel,
a szívedben bú miért nem honol?).
Tatár rabolt, török rabolt, s a német
(és, ha tehetné, rabolt a magyar),
de már nem is volt néha mit rabolni, –
égő falut vett körül könny, s a jaj!).
Európát védte magyar és német, –
mert védenie kellett önmagát:
villogtatott, szinte tengernyi kardot

Allah!-ot ordító török világ.
Raboltak Allah és Krisztus nevében...
(S mit ér, ha tagadod, vagy elhiszed,
hogy mindezt látta fentről, s igazgatta
láthatatlan Hit-üzlet istened?)
Hivatalosan elmúlt a középkor,
s nagyon nagy ügy: győzött „polgári ész”
forradalma, – de azért ma is ugrál
lét-színpadon sok „keresztes vitéz”.
S hányan haltak meg „úri háborúban”?
S hányan befaltak bármi maszlagot!
(S ma sem kérde, hogy honnan ennyi tolvaj,
szentnek álcázott erkölcsi halott?)
S nem lehet: mégis, valamiben egy volt
Tisza István, Horthy, és Szálasi?
E két korszak is közöttünk sötétlik, –
magyar, gyáva vagy ezt bevallani?!
S kik adták el, mondd, a magyar zsidókat
a Bajszosnak? S hány ostobát terem
népbutítás, Hazát eladó érdek,
hazuggá tett magyar történelem?

Hazám! Én pátosz nélkül írom Rólad:
hegyed, völgyed, tavad mind csodaszép,
s ha itt a nyár, rét ölel égi rétet,
s mindegyik rét zenéje szívig ér!
Így van, – de én a lelked is szeretném
szebbnek látni, ha felfénylik a nap,
s határon túl olyannak magyar székelty,
ki dobott koncert testvért el nem ad!
(Higgyétek el: az árulások börtje
mindig megjött, és károgozott a kár!
Milyen magyar, akiben szolgál lélek
szemet huny, s tolvajoknak muzsikál?)

Sok-sok mindent írhatnék, Hazám, Rólad..
Ma is az szeret, ki szemedbe néz,
s kimondja, s írja: sokféle az érdek, –
de szív, ész nélkül nem lehet Egész,

és tisztább szív kell értelmesebb észnek,
hogy megjavítsa azt, amit lehet,

nézd most-magad, magyarság,
s Magyarország,
és ne bálványozz becstelenedet!

(2018)

A tél talán...

Talán a tél a legtűnődőbb évszak,
akár fekete, vagy hótól fehér.
A fenyők közt elmosódó sötétben
pihen, majd ismét felszárnyal a szél.

Emberi létnek tél inkább valóság,
mint más évszak, mely álmogazdagabb.
Tél gondolatban értelemhez, s szívhez
komolyabbak az elindult szavak.

Velem többnyire tél irat már verset,
ha mögötte ott is tavasz, s a nyár,
vagy olykor ősz elkésett hegedűjén
néhány szín-hangsor még ott muzsikál.

A tél körülvesz: tűnődő valóság.
Kietlenségből kiút nincs velem,
de felettem ott egy gyönyörű Csillag,
s ítél hamis, kalmár életeken.

A szél suhint. Kilengnek bokrok, ágak.
Magukba bújnak eltévedt imák.
Tűnődő téllal együtt eltűnődöm.
Körülöttünk tragikomédiák.

Fent a markába röhög, aki tolvaj, –
és lop tovább. Hány pártolója van,
azok közül is, kiket elbutított,
s kifosztott, sokszor, múltban, úttalan?

Télben tűnődj el valóról, tavaszról,
te kis ország, mert benned rossz világ,
s mit ér csalóktól kapott alamizsna,
ha a lelked eladja – önmagát?

(2018)

Ha egy nép igaz múltját...

Ha egy nép igaz múltját megtagadja,
ezzel mindig eladja önmagát,
s nyakába vesz hajcsárt, korbácsos szolgát, –
ezt sokszor igazolta a világ!

1849. Harangok
zúgtak (míg vesztes ország hallgatott),
és hálaímát küldtek istenüknek,
érdek-imákat az osztrák papok.

Mindig így ment e hamis Isten-üzlet,
akár magyar volt, akár nem magyar, –
s milyen magyar, ki, bűnnel telt jelenben,
igaz múltat érteni nem akar?

Múlt bűn tovább megy, átvon a jelenbe.
A szemhunyasok és cinkos imák
világában elhiszed, hogy az Isten
becsület helyett kér litániát?

Ha egy nép igaz múltját megtagadta:
szenny összegyűlt, s izgága csőcselék
ordítózott, és taposta a sárba
(tudta, nem tudta) - nemzete nevét.

Nem tagadom: szememben megvetendő
az, ki múltból tanulni nem akar,
s ha magyar is (van papirosa róla), –
magyar zászlóval is szégyen-magyar!

Farkas András

NŐK, A KEDVEMRE

Már megint a nőkről álmodtam. Sokan voltak. És kedvesek.

Végre nem pallosos férfiak őrzik az Istent, hanem kellemes, szép, fiatal és örökéletű, jó alakú nők, a naiaszok. A közhittel ellentétben nem naiádok. És az első női festőt egy Xénia lájkolta meg, egy zengő fuvallat név, egy elképzelhetetlen talány. És mindjárt Georgia O'Keefe: Tehénkoponya, piros, fehér és kék (1931) című részben elporlad fossziliáját. Ez igen. Te Nő, nézd meg a Siqueiros: Kavicsfejű fér-fiját. És ha meglájkolod, benned bízok, akkor megvan a második könyvborítóm.

És Keefe egy nő, egy naiasz, és Xénia is, ki tanítványom volt a pszichológián. És gyönyörű név. És gyorsan egy O'Keefe élet-rajz, és biztatok mindenkit, gyűjtse le a fest-ményeit a nevével az imagesre kattintással. És szánjon rá életéből tíz percet.

1887-ben született. Apja farmer. Nyelv-tanárnak készült, és a Columbia Egyetemen tanított is. 1918-tól az amerikai moderniz-mus kiemelkedő alakja. Olyan erotikus virá-gokat és bibéket, porzókat festett, mint senki, és nyugodtan ki lehet rakni a 18-as karikát. És gyönyörűek, magával ragadók. Szuperrealisták, pornográfok. Akár női nemszerveket is festhetett volna, csak ezek a szuperplán virágok még szebbek. 1986-ban halt meg. Életműve tetemes, és szerin-tem a női festők legnagyobb alakja.

És a naiaszok nevét szinte csak fel-sorolom, olyan, mintha verset írnék, sőt zenét. Ettől a szirénhangtól nem kíméllek

meg benneteket. A szirén csak rokon, de nem naiasz. A naiaszok őrzik a vizeket az Értől az Óceánig. Okeánosz lányai. Kutak, patakok, csermelyek, mocsarak, tavak, lagúnák gondozói, megszemé-lyesítői. Képesek eredeti helyüket megváltoztatni, az óceánok alatt össze-folynak, nagy üregekből, a Föld kebeléből a felszínre folynak, más forrá-sokban, patakokban felelevenednek. Vigyázat! Néha veszélyesek. Elcsá-bítják a férfiember fejét. Az Agró hajóról is eltűnt egy hajós, itt a férfi is szép volt, és a naiaszok magukkal ragadták. Arethusza naiasz a belé szerelmes folyóistent a Peloponnészosztól Szicília-ig csalta, ahol forrássá változtatta. Vigyázz, ha forrásból iszol, sosem tudod, ez maga a naiasz, vagy az általa forrássá változtatott férfi.

És akkor zenéljünk egy kicsit, mert ez, aminek tanúi vagytok, a zeneszerzés legújabb módja:

Abarbarea, Aegle, Arethusza, Bateia, Kallirrhoé, Kasztalia, Kleokareia, Korikian, Korükia, Kleodora, Melaina, Kreusza, Droszera, Ekhenaisz, Harpina, Lara, Léthé, Lilaia, Melité, Nomia, Periboea, Pitané, Praxithéa, Szalmakisz, Sztüx.

A Sztüx is szép, zenei, de az élet-ösztön elvont tőle. A többi az jöhet sor-ban. Nem baj, ha angol preraffaeliták festik le őket. Úgy is jöhetnek. No itt nem szabad felébredni.

Németh Erzsébet

Kövek...

*Tisztelgés a vallásszabadság,
s erdélyi szülőatyja előtt*

Csiszolódnak az idő korongján,
s kiteljesedve, felemelkednek
az emberi értelemig,
majd túl azon. Gördülnek
gördülődnek kitérülve –
a rá figyelők észreveszik.
Aztán elindulnak...
Vérre válik bennük a vér,
ázó testükön vad titok a múlt,
– amit szólnak: hallik az égig –
Lényük évszázados rejtekéből
hőmpölyögve fényre tolul.
Zendülő erejét a megmaradásnak
a hangok és hitek pásztora
világunk vándorának adja,
miközben áramlik egyre
emlékek ezüstavának
millió, csillogó habja.
Ó, az a kő, az a „kerek”,
a Tordai-kapunál,
hol vállára vette a tömeg
az országgyűlésről hazatérve,
1568 januárjában –
s a szívéből imaként felzúgó szöveg!

Meg kell születniük azoknak,
kik összerakhatják szavait
a hitnek, és harcolnak érte...
Csobogó forrás a remény,
s időtlen időkig nem apad el,
táplálja immár emberi lélek.
Mert ami lehetett volna,
az van is, meg lesz is...

a világt teremte szerint.
Útjába hiába állnak
éjfeketeségű bölcstelenségek,
– legfeljebb késleltetik. –
Ó, az a kő, „Dávid Ferenc köve”!
Kolozsvár templomában őrzi azóta
mit hallott egykor, a Tordai-kapunál:
„Isten ajándéka a hit,
vallásáért ne szidalmazzanak senkit!”
Legyen így ezután!

Reményem

Föllebben a csodálat függőnye,
minden csupa zöld és virág!
Fülét hegyező fűben
gondolatokat cserél
ezernyi bogár.
(Bármi lehet most,
és örökön át!)
Kínok szögesdrótjai
nem villámlanak,
senki sem győz,
senki sem veszít –
Szárnyukat mossák,
teregetik felhőkötélre
fejünk felett: az angyalok.
Fájdalom és törvényen kívüli állapot...
A zenekari árokban
tücsökdallamok,
bokrok alól
rigódalárda szól – – –
Nem érdekel mily veszteségeken
át jutottam ide,
és mennyi szenvedés, ami vár!
Kárpótol mindenért
– sötét kórházi ágyon is –
a szívemben újjászülető táj.

*

Egry Artúr

ANYÁM

Anyám arca
elnagyolt ikon
vonásait
a párás üvegre rajzolom
ahogy ott ül
a szoba közepén
esetleges
akár egy dísznövény
szótalan eső dobol
az ablakon
végigfolyik
végig az arcomon

DÚLÓÚTON

fázom, ha hó hull,
vagy, ha hűl,
nagykabátom
a barátom legfelül,

rám valódi eső szítál,
valódi gond csorog,
ablak előtt áll anyám,
mikor reá gondolok,

nem engem lát,
pára ül az üvegen,
vajon miért
lettem ilyen idegen

de nincs miért,
és miért nem,
vers sincs és hit:
az igékben,

sem hajlék,
hon és haza,
csak menhelyek
laza hálózata.

ŐSZINTESÉG

pajtásom
ha lenne még emberi
tartásom
nem jönnek
ma pénzt kérni ide
de megtört
ami megtörhet engem
de eltört
ami eltörhet bennem
és kell
holnap valamit ennem
innom
s igaz az is
a gaz
volt kertem

MÓLÓ

ülni a mólón a fényben,
forró köveken gyíkok,
magad alá húzod a térded
hátad az oszlop derekához,
körben a víz, mint a hajón,
ha tárul a látvány,
szelet érez a bőröd,
napszagú, mint az a kelme,
fehér csapatokban,
madarak térnek a vízre,
vad furcsa morajjal,
egy motoros tüzsköl.

Németh Erzsébet

EPILOGUSKÉNT

Mint kerítéslécen húzom végig
ujjaimat a szón: nélkülöd –
Nem érzem a szálka szúrását,
meleg vérrel telik tenyerem.

A **Kis Lant** Irodalmi Folyóirat
megrendelhető a szerkesztőség címén*
vagy a lant@kislant.hu e-mail címen.

A lap évente hat alkalommal
jelenik meg.

Kis LANT
IRODALMI FOLYÓIRAT

Főszerkesztő: Németh Dezső
Irodalmi szerkesztő: Németh Erzsébet

Szerkesztőség címe:
*Németh Dezső
1211 Budapest
Ady Endre út 5. 3/10.

Telefon: 277 7196
Mobil: 06 30 431 7837

Kiadja a Lant Irodalmi Klub

Magánkiadás

www.kislant.hu

ISSN 1788-7542 (Nyomtatott)
ISSN 1788-7631 (Online)

Egry Artúr

SZOBOR A DUNÁNÁL BALRA

(In memoriam J. A.)

leültem feszülten itt a parkban
most is itt ülök zavartan
a bronzba zárva
egyedül akár az árva
magamnak annyi mása
magamnak vagyok csak a társa
verseimben – magam magányán
s térek vissza egyre-másra
e park szórt árnyán
magamra várva
ülnék én itt nyugton a Dunánál
s talpam alatt e márvány
lágý hullámokat vetne
kabátom letenném keresztbe
magam mellé várva
hogý történjék valami már ma
itt várnám hogý mit hoz el az este
munkát vagy sztrájkot fejez be
az orvos a tanító vagy éppen a munkás
egy panaszra éhes más valami új Júdás
s a szívét ablaknyira tárva
öntené panaszát a világra
itt hallgatnám erősen kívánva
hátha nem telt el az idő hiába!
s Új Krisztus kel fel az új nappal
itt vitáznék megannyi újféle pappal
s vágnám őket a füstölőmmel hátba!
zavarva mindet szerte a világba!

*

Műkedvelő írók, költők jelentkezését is várjuk! Az elfogadott írásokat közöljük!

Ára: 250,- Ft.